

ODPOWIEDZI NA NAJCZĘŚCIEJ ZADAWANE PYTANIA – CZĘŚĆ 2.

Biorąc pod uwagę zapisy modelu, zarządzanie powinno być dwustopniowe. Poziom strategiczny – zespół zarządzający złożony np. z zarządu jednego z partnerów. Czy w skład zespołu zarządzającego może wchodzić kierownik/koordynator projektu, specjalista ds. realizacji projektu i specjalista ds. rozliczeń (ze strony Partnera, którym jest fundacja)?

Natomiast na poziomie merytorycznym: koordynator merytoryczny (najlepiej pracownik MOPS?), mentor ds. rozwoju dzieci i młodzieży, psycholog, lider procesu edukacyjnego, specjalista ds. pracy środowiskowej oraz asystent rodziny.

Sposób zarządzania powinien być dostosowany do zakresu zadań w projekcie, w tym uwzględniać strukturę zarządzania, jaka została przedstawiona w opisie modelu „Wygrana rodzina” – załącznik 2 do regulaminu konkursu. Przy opisie sposobu zarządzania należy też kierować się wskazaniem przedstawionymi w [Instrukcji wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w ramach PROGRAMU FUNDUSZE EUROPEJSKIE DLA ROZWOJU SPOŁECZNEGO 2021-2027](#) – wszystkie podane tam informacje muszą być uwzględnione, jeśli wnioskodawca liczy na dobrą ocenę w ramach odnośnego kryterium oceny jakościowej (Adekwatność potencjału społecznego wnioskodawcy i partnerów). Decyzja dotycząca tego, kto powinien znaleźć się w składzie zespołu zarządzającego należy do członków partnerstwa a struktura zarządzania powinna uwzględniać założenia w tym zakresie przyjęte w modelu „Wygrana rodzina”.

Jeśli chodzi o pracowników merytorycznych, to wymagane stanowiska/funkcje zostały także wskazane w opisie modelu.

Czy rodzina uczestnicząca w projekcie musi zrealizować każde z działań w ramach pakietu podstawowego (strona 20 Modelu wzmocnienia kapitału społecznego rodzin „Wygrana rodzina”) tj. diagnoza, wsparcie asystenta, wsparcie mentora, inauguracyjny warsztat, blok warsztatów z komunikacji, doradztwo indywidualne, warsztaty wyrównywania kompetencji społecznych, warsztat „Komunikacja w rodzinie”, warsztat „Bezpieczny dom”, edukacja dla zdrowia psychicznego, warsztat „Wychowanie do wartości i planowanie przyszłości, czyli scenariusze

rodziną pisane”? Czy przydzielone danej rodzinie działania z pakietu podstawowego wynikają z indywidualnej sytuacji rodziny i z indywidualnego planu działania?

Zgodnie z Modelem „Wygrana rodzina”, patrz ostatni akapit na stronie 12 „Najpierw obligatoryjnie realizowane są działania adresowane do wszystkich rodzin, zebrane w ramach pakietu podstawowego”, co oznacza, że muszą one być zaplanowane we wniosku o dofinansowanie dla wszystkich rodzin. Także w samym regulaminie w pkt. 5.4.3 zapisano, że „Pakiet podstawowy rozpoczyna się po zakończeniu diagnozy rodzin. **Wszystkie jego elementy wnioskodawca ma obowiązek zaplanować w projekcie.** Formy wsparcia przewidziane w tym pakiecie obejmują wszystkie rodziny. **Wnioskodawca ma również co do zasady obowiązek zaplanowania w projekcie form wsparcia przewidzianych w pakiecie rozszerzonym.**

Wybrane formy wsparcia mogą nie zostać uwzględnione w sytuacji, gdy wnioskodawca wykaże we wniosku o dofinansowanie, że:

- nie ma możliwości ich świadczenia na danym obszarze (np. wsparcie psychiatryczne dla dzieci i młodzieży czy wsparcie pielęgniarki środowiskowej) lub
- dana forma wsparcia będzie świadczona w ramach lokalnego systemu wsparcia poza projektem”.

Patrz też strona 7 i 8 FAQ 1

Jakie wymagania stawiane są wnioskodawcy w zakresie zachowania trwałości projektu? Jasne jest, że przy inwestycjach w ramach cross należy zachować trwałość zgodnie z art. 65 rozporządzenia ogólnego przez 5 lat, ale co w przypadku wypracowanych rezultatów? Czy OPS ma obowiązek po projekcie wdrożyć cały pełny model do pracy? Czy w przypadku braku albo niewystarczających środków finansowych zachowanie wypracowanej ścieżki podstawowej będzie spełniało zasady zachowania trwałości projektu?

Jednym z obowiązkowych działań w projekcie jest podjęcie działań, które zapewnią wprowadzenie modelu do praktyki w lokalnym środowisku, co oznacza kontynuację działań opartych na wypracowanych w okresie realizacji projektu narzędziach wspierania rodziny oraz współpracy instytucjonalnej (pkt 5.4.4 regulaminu).

Realizacja tego działania jest odzwierciedlona w postaci wskaźnika rezultatu „Liczba gmin, które wprowadziły do lokalnej praktyki model wzmocnienia kapitału rodzin, oparty na wypracowanych w ramach projektu narzędziach wspierania rodziny i współpracy instytucjonalnej”. W jego opisie zaznaczono, że wskaźnik ten będzie uznany się za osiągnięty w przypadku zrealizowania działań w projekcie i przyjęcia dokumentu potwierdzającego kontynuację działań LSW na rzecz rodzin po zakończeniu realizacji projektu (np. poprzez odpowiednie zapisy lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwałę rady gminy lub stosowane zarządzenie wójta/burmistrza/prezydenta). Zatem, pomimo tego że regulamin nie określa konkretnego minimalnego okresu, w jakim działania modelowe mają być kontynuowane, to ww. zapisy bezpośrednio zobowiązują realizatorów projektu **do dalszego prowadzenia działań, opartych na wypracowanych w ramach projektu narzędziach wspierania rodziny i współpracy instytucjonalnej.**

Proszę również zwrócić uwagę, że sposób zapewnienia trwałości, oprócz wyżej opisanego wymogu „zerojedynkowego”, związanego z tzw. kryterium dostępu, będzie też oceniany w ramach tzw. oceny merytorycznej punktowej (III etap oceny). Ocena będzie się odbywała w szczególności ramach kryterium „Trafność doboru i spójność zadań i wskaźników przewidzianych do realizacji w ramach projektu”. Ocenie będzie podlegał nie tylko planowany okres i zakres działań, ale także plan na dalsze zaangażowanie podmiotów tworzących tzw. lokalny system wsparcia.

Czy wszystkie elementy modelu podlegają trwałości tj. czy np. jeżeli w projekcie będzie zaangażowany psychiatra to w okresie trwałości również należy zabezpieczyć takie wsparcie?

Taka sytuacja byłaby optymalna, najbardziej pożądana, ale praktyka pokazuje, że może być trudna do urzeczywistnienia. Dlatego we wskaźniku rezultatu „Liczba gmin, które wprowadziły do lokalnej praktyki model wzmocnienia kapitału rodzin, oparty na wypracowanych w ramach projektu narzędziach wspierania rodziny i współpracy instytucjonalnej” i odnośnym obowiązkowym działaniu (pkt. 5.4.4 regulaminu) jest mowa **o narzędziach wspierania rodziny**

i współpracy instytucjonalnej wypracowanych w ramach projektu. Taka fraza została użyta celowo. Oczywiście im więcej działań modelowych będzie utrzymanych, tym lepiej, co może wiązać się z lepszą punktacją na etapie oceny jakościowej (III etap oceny merytorycznej).

Czy w ramach trwałości projektu możliwe jest zastosowanie porozumień o współpracy z podmiotami, które będą gotowe świadczyć wsparcie np. z poradnią psychologiczno - pedagogiczną?

W opisie wskaźnika rezultatu odnoszącego się do zapisów pkt. 5.4.4 regulaminu przykładowo wskazano na zapisy lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, uchwałę rady gminy lub stosowane zarządzenie wójta/burmistrza/prezydenta – mają one większą wagę i tym samym w większym stopniu wiążą strony do wykonania określonych działań i mogą obejmować szerszy obszar wsparcia niż opieka psychologiczno-pedagogiczna. Taka opieka zgodnie z modelem stanowi ważny ale nie jedyny element oddziaływania na grupę docelową.

Czy cena noclegu 290zł (w pokoju 2 osobowym) dotyczy 1 osoby czy 2 osób?

Cena za nocleg wskazana w Zestawieniu standardu i cen rynkowych dla programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 jest to maksymalny koszt za jeden nocleg dla jednej osoby. Należy przy tym pamiętać o pozostałych warunkach, jakie muszą spełniać wydatki, aby były kwalifikowalne – m.in. muszą być dokonany w sposób przejrzysty, racjonalny i efektywny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów, patrz Wytyczne dotyczące kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027

Czy koszt noclegu i wyżywienia trenerów na warsztatach wyjazdowych są kosztami kwalifikowalnymi w projekcie ?

Czy koszt miesięczny utrzymania (media, sprzątnie) sali wykładowej jest kosztem kwalifikowalnym w projekcie?

Kwestia kwalifikowalności wydatków w projektach finansowanych w ramach funduszy unijnych w perspektywie 2021 – 2027 jest

regulowana w Wytycznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027. Mówią one m.in. że wydatek jest kwalifikowany, jeżeli jest niezbędny do realizacji celów projektu i został poniesiony w związku z realizacją projektu i został dokonany w sposób przejrzysty, racjonalny i efektywny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów (patrz podrozdział 2.2 ww. Wytycznych). Wskazane wydatki co do zasady mieszczą się w katalogu wydatków kwalifikowalnych, o ile spełniają ww. warunki. Przy planowaniu wydatku z pkt. 2 należałoby zapewnić jego proporcjonalność w stosunku do działań w projekcie. Warunkiem finansowania miesięcznych kosztów sali wykładowej byłoby jej wykorzystanie wyłącznie na cele projektu przez cały miesiąc.

Czy specjalista ds. pracy środowiskowej i animator środowiskowy to mogą być pracownicy socjalni oddelegowani do ww. prac i otrzymać za te funkcję dodatek do wynagrodzenia?

W modelu wskazano w sekcji 4.4, jakie wymagania muszą spełniać osoby zaangażowane na ww. poszczególnych stanowiskach. Natomiast nie określono, jaka forma zaangażowania jest obowiązująca. Oznacza to, że jest to decyzja wnioskodawcy i na pewno musi to być forma dopuszczona w ww. Wytycznych. Natomiast należy mieć na względzie, że eksperci oceniający projekty zgłoszone do konkursu będą poddawali analizie, czy zaproponowane we wniosku formy zaangażowania są adekwatne dla danego stanowiska czy funkcji w projekcie i zapewnią skuteczną i efektywną realizację obowiązków przypisanych danemu stanowisku czy funkcji.

Czy jest limit kwotowy bonu rodzinnego ?

W opisie modelu – załącznik nr 2 do regulaminu nie został określony. Natomiast zgodnie z Wytycznymi dotyczącymi kwalifikowalności wydatki mają być m.in. racjonalne i efektywne, co będzie brane pod uwagę w ramach oceny jakościowej. W tym kontekście należy zwrócić uwagę, że bon rodzinny ma być przeznaczony na miniprojekt.

Czy wsparcie psychologiczne / psychiatryczne w pakiecie rozszerzonym może być realizowane w formie dyżuru specjalisty?

W opisie modelu nie zostało określone, w jakiej formie ma być realizowane wsparcie psychologiczne i psychiatryczne.

W przypadku psychiatry zaznaczono jednak, że chodzi o indywidualne konsultacje psychiatryczne i, że o zaoferowaniu tej formy wsparcia decyduje psycholog w porozumieniu z mentorem ds. dzieci i młodzieży oraz asystentem rodziny. Co do zasady, nie jest możliwe płacenie za gotowość do świadczenia usługi, a wyłącznie za zrealizowaną usługę. Finansowanie dyżuru (stanu gotowość do świadczenia usługi) nie jest kwalifikowane.

Natomiast jeśli chodzi o wsparcie psychologiczne (pkt. 4.3.1 modelu), to przyjęta forma udzielania wsparcia powinna uwzględniać to, że jest to obszar wsparcia, który zgodnie z opisem modelu wymaga dużego zaangażowania ze strony psychologa.

Czy w ramach działania nr 1 „Dostosowanie modelu do lokalnych uwarunkowań oraz zbudowanie lokalnej koalicji na rzecz jego wprowadzenia w życie na obszarze realizacji projektu” wnioskodawca oprócz działań opisanych w regulaminie pkt. 5.4.1 ma na etapie realizacji projektu stworzyć lokalny system wsparcia w postaci formalnego, oficjalnego dokumentu (np. postaci skryptu, opracowania itp.)?

Jedna z aktywności wymienionych w pkt. 5.4.1 jest opisana w następujący sposób:

„Wnioskodawca prowadzi prace nad zbudowaniem lokalnej koalicji na rzecz wprowadzenia modelu w życie – należy wskazać, jakie metody zostaną do tego wykorzystane (np. organizacja spotkań animacyjnych, warsztatów dla użytkowników i innych interesariuszy prowadzących do wypracowania reguł współpracy) i **opisać wypracowane zasady funkcjonowania koalicji** (umiejscowienie w lokalnym systemie wsparcia)”.

Oznacza to, zasady funkcjonowania lokalnego systemu wsparcia należy stosownie spisać i rozdystrybuować zasady do organizacji zaangażowany w realizacji projektu.

Wg regulaminu konkursu wnioskodawcą jest „gmina i organizacja”. W jaki sposób oceniany będzie obrót wnioskodawcy i jak go wykazać. Czy kryterium to będzie weryfikowane w przypadku partnerstwa gminy z organizacją pozarządową?

Jeśli kryterium będzie weryfikowane, to w jaki sposób wykazać obrót organizacji pozarządowej oraz czy będzie ono weryfikowane na podstawie opisu we wniosku, czy należy załączyć również odpowiednie dokumenty finansowe?

Zgodnie z opisem odnośnego kryterium – „kryterium nie dotyczy jednostek sektora finansów publicznych (jsfp), w tym projektów partnerskich, w których jsfp występują jako wnioskodawca (lider) – ze względu na fakt, że wnioskodawcą w tym konkursie może być wyłącznie gmina – realizująca projekt bezpośrednio lub za pomocą swojej jednostki organizacyjnej – **kryterium obrotu w tym konkursie nie będzie badane.**

Czy można do opisu zarządzania projektem, wykorzystać rekomendowany model zarządzania opisany w modelu „Wygrana rodzina”?

Tak, jest to zalecane, należy przy tym pamiętać, że sposób zarządzania powinien być dostosowany do specyfiki danego partnerstwa, a także lokalnych uwarunkowań.

W modelu „Wygrana rodzina” wskazana jest konieczność zaangażowania asystentów rodziny z odpowiednimi kwalifikacjami. Czy asystenci mają być zatrudnieni w projekcie, czy mogą wykonywać swoją pracę w ramach swoich obowiązków wykonywanych w OPS.

Asystenci rodziny pełnią ważną rolę w modelu. Można zatrudnić dodatkowe osoby, ale nie ma obowiązku zatrudniania dodatkowych osób, o ile te, które dotychczas są zatrudnione, zostaną oddelegowane do obowiązków związanych z realizacją działań modelowych, zgodnie z zakresem wsparcia wskazanym w opisie modelu. Proszę pamiętać, że 1 asystent może opiekować się maksymalnie 8 rodzinami biorącymi udział w projekcie

Należy też kierować się zasadami opisanymi w Wytocznych dotyczących kwalifikowalności wydatków na lata 2021-2027 (sekcja 3.8).

W kryterium dostępu nr 1 jest mowa o tym, że w skład partnerstwa musi wejść „organizacja pozarządowa lub inny podmiot wskazany w art. 3 ust. 3 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 roku, która/-y posiada co najmniej 3-letnie **doświadczenie w działalności na rzecz dzieci i młodzieży** na polu włączenia społecznego lub wspierania rozwoju lub wyrównywania szans, zdobyte na obszarze realizacji projektu lub jego bliskiego sąsiedztwa rozumianego jako gmina lub powiat sąsiadująca/-y z obszarem realizacji projektu”.

O jaki przedział wiekowy chodzi?

Zgodnie z regulaminem konkursu, w opisie jego celu i specyfiki (pkt 3.2) wskazano, że „... aby skutecznie przeciwdziałać zjawisku dziedziczenia biedy z pokolenia na pokolenie, konieczne jest skoncentrowanie się na **działaniach na rzecz pokolenia znajdującego się na dwóch pierwszych etapach życia – w okresie wczesnego dzieciństwa i w okresie edukacji szkolnej**. Należy wyrównywać szanse tego pokolenia poprzez działania ukierunkowane na niwelowanie barier w dostępie dzieci do wczesnej edukacji i opieki, opieki zdrowotnej, kształcenia, zdrowego odżywiania czy godnych warunków mieszkaniowych. Bowiem podejmowana w tym czasie interwencja społeczna ma kluczowe znaczenie dla poprawy jakości życia tych osób w życiu dorosłym”. Zatem w tym kontekście określenie działalność na rzecz dzieci i młodzieży należy rozumieć co do zasady jako działalność na rzecz osób począwszy od urodzenia do ukończenia edukacji ponadpodstawowej.

Jak należy rozumieć w konkursie pojęcie „rodzina”?

Zgodnie Ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej rodzina to osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące. W tej definicji mieści się regulaminowy opis odbiorców wsparcia (patrz pkt 5.3), w którym mowa o rodzinie dotkniętej problemem dziedziczenia biedy – dzieci, rodzice, dziadkowie, osoby zamieszkujące wspólnie z rodziną, itp.

Czy rodziny zastępcze też mogą być zakwalifikowane do uczestnictwa w projekcie w ramach konkursu?

Model jest raczej ukierunkowany na wsparcie rodzin biologicznych – w jego ramach jest uwzględniony program „Odzyskać dziecko” dla rodzin, które zobowiązane zostały do współpracy z asystentem rodziny na podstawie postanowienia sądu, z wysokim ryzykiem odebrania dzieci do pieczy zastępczej albo dla rodzin, które starają się o powrót dziecka do rodziny z pieczy zastępczej (patrz opis modelu, pkt 4.3.12 Usługi opiekuńcze i specjalistyczne dla rodzin). Natomiast, jeśli na danym terytorium zdegradowanym społecznie i fizycznie, na terenie którego występuje koncentracja ubóstwa oraz negatywnych zjawisk i stan ten „przenosi się” na następne pokolenia (patrz kryterium dostępu nr 5), zamieszkują także rodziny zastępcze, które spełniają wymogi co do odbiorców innowacyjnego modelu „Wygrana rodzina” (patrz pkt 5.3 regulaminu), to mogą one być zrekrutowane do udziału w projekcie.

KWESTIE TECHNICZNE

W załączniku nr 1 do regulaminu znajduje się wykaz wskaźników FERS obowiązujących w naborze. Czy te wskaźniki należy przepisać w sekcji wskaźniki produktu i rezultatu czy też te wskaźniki powinny się wyświetlić automatycznie w tej sekcji?

Wskaźniki kluczowe/horyzontalne należy wybrać z listy rozwijalnej wyświetlającej się w SOWA EFS. Konieczne jest wybranie wszystkich wskaźników wymienionych w załączniku nr 1 do regulaminu. Jeśli osiągnięcie danego wskaźnika nie jest zaplanowane we wniosku (np. wskaźnika dotyczącego racjonalnych usprawnień lub wskaźnika dotyczącego określonej grupy osób znajdujących się na liście tzw. Innych wspólnych wskaźników produktu), wskaźniki te należy wybrać, lecz zaplanować z wartością docelową 0. W przypadku gdy dany uczestnik wpisuje się w więcej niż jeden „inny wspólny wskaźnik produktu”, np. jest osobą pochodzącą z krajów trzecich i jednocześnie osobą bezdomną, należy go wykazać w obu wskaźnikach.

W konkursie obowiązują także dodatkowe wskaźniki, o których mowa w punkcie 5.5 regulaminu, m.in. wskaźnik produktu – liczba gmin skalujących model czy wskaźnik rezultatu – liczba gmin, które wprowadziły do lokalnej praktyki model wzmacniania kapitału rodzin, oparty na wypracowanych w ramach projektu narzędziach wspierania rodziny i współpracy instytucjonalnej. Wskaźniki te należy ręcznie wpisać do wniosku. Podobnie, wnioskodawca wpisuje wskaźniki własne, które umożliwią weryfikację stopnia osiągnięcia celu projektu.

Czy dofinansowanie projektu będzie wypłacane w formie zaliczki czy refinansowania?

Dofinansowanie jest wypłacane w formie zaliczki w wysokości określonej w harmonogramie płatności, stanowiącym załącznik do umowy o dofinansowanie.

Czy jest możliwe opublikowanie wzoru wniosku w wersji Word, aby umożliwić wcześniejsze przygotowanie wniosku w edytorze tekstu i skopiowanie finalnej wersji wniosku do Systemu SOWA?

Wzór wniosku o dofinansowanie jest udostępniony w systemie SOWA EFS, a tym samym możliwy do wypełnienia przez wnioskodawców od czasu publikacji naboru. **Wniosek wypełnia się poprzez uzupełnianie pól bezpośrednio w aplikacji SOWA.** Jedynie budżet można przygotować poza aplikacją - po zainicjowaniu edycji wniosku w systemie SOWA EFS, w sekcji Budżet projektu możliwe jest pobranie pliku XLS i uzupełnienie budżetu w pliku. Następnie istnieje możliwość zaczytania pliku z budżetem do systemu. System umożliwia pracę w etapach, po uprzednim zapisaniu wprowadzonych zmian.

Czy jest możliwość równoległej pracy nad wnioskiem o dofinansowanie przez kilka podmiotów?

Istnieje możliwość równoległego wypełniania wniosku. Należy mieć założone konto beneficjenta oraz profil u wnioskodawcy. Szczegóły znajdują się w Instrukcji użytkownika SOWA EFS dla wnioskodawców/beneficjentów, dostępnej w aplikacji SOWA2021.

Czy składany wniosek powinien być podpisany np. podpisem kwalifikowalnym?

Zgodnie z Instrukcją wypełniania wniosku o dofinansowanie projektu w ramach Programu FERS, **formularz wniosku o dofinansowanie projektu składany za pośrednictwem SOWA EFS nie jest podpisywany**, w związku z tym np. oświadczenia, o których mowa w sekcji XII wniosku, do czasu zawarcia umowy o dofinansowanie mają charakter deklaracyjny. Oświadczenia nabierają mocy wiążącej po złożeniu podpisu pod umową o dofinansowanie projektu (do której załączony jest wniosek o dofinansowanie), co oznacza możliwość wyegzekwowania odpowiedzialności karnej wobec składającego, jeśli okaże się, że jego oświadczenie było fałszywe.